

Recensioner

Bertil Bengtsson
MILJÖRÄTT
 Pp 124
 Justus förlag

Bertil Bengtsson har kommit ut med en ny upplaga av boken *Miljö-rätt*, närmare bestämt den åttonde. Det är väl närmast frågan om en klassiker som bara skiljer sig från tidigare utgåvor genom att omslaget nu har en annan grön nyans. Innehållsmässigt är den uppiffad genom att de senaste innovationerna på lagstiftningsområdet nu finns presenterade.

Bengtsson börjar boken med en redogörelse för olika typer av rättsregler, förfarandet och en överblick över aktuell lagstiftning. Därefter presenteras plan- och naturresurslagstiftningen.

Miljöskyddslagen har fått ett eget kapitel, liksom vattenlagen och naturvårdslagstiftningen.

Allemansrätten, som inte finns samlad i någon lag, behandlas i ett särskilt avsnitt. Boken avslutas med en redogörelse för lagstif-

tingen vad gäller farliga produkter.

I baksidestexten presenteras boken som en lärobok avsedd för undervisning vid universitet och högskolor. Enligt nämnda varudeklaration behandlas miljöskydds- och naturvårdslagstiftningen särskilt ingående. Så särskilt ingående kan det naturligtvis inte bli med tanke på bokens begränsade omfång. Det är ändå förvånansvärt mycket som Bengtsson lyckats pressa in på de 120 sidorna. Urvalet av vad som ska presenteras är, enligt min uppfattning, alldeles utomordentligt.

Den redogörelse för lagstiftning och praxis som presenteras läsaren kan sägas vara strikt juridisk till sin karaktär. Bengtsson gör initialt den anmärkningen, att han enbart avser att ägna sig åt rättsliga frågor och inte har för avsikt att diskutera de biologiska eller samhällsvetenskapliga konsekvenserna av lagstiftningen. Den fortsatta framställningen visar med all önskvärd tydlighet att detta knappast är möjligt.

Redogörelsen för lagstiftningen är uppbyggd på traditionellt sätt, dvs att bestämmelserna presenteras och sedan belyses med hjälp av rättsfall. När författaren kommer in på miljöskyddslagen, som är en ramlag, och de däri ingående till-lätlighetsreglerna, blir det svårt för honom att negligera de samhäll-
leliga aspekterna som är förknippade med lagstiftningen. Det beror på att dessa regler till stor del bygger på beslutsfattarens skönsmässiga överväganden. Reglerna är till stor del baserade på uttryck såsom "väsentlig olägenhet", "oskäligt" och "samhällsnytta". Glädjan-
de nog visar författaren en relativt naturvänlig hållning till dessa frågor.

Boken är, som tidigare framhållits, traditionellt juridisk i sin framtoning. Den är därigenom också behäftad med de problem som sådana böcker blir – nämligen att författaren inte förmår hålla egna omdömen borta från texten. Men bortsett från denna naturliga följd av den rättsvetenskapliga traditionen är boken alldeles utmärkt. Författaren har väl lyckats med balansgången mellan bredd och djup.

Han har också lyckats i sitt uppsåt att ge en allmän beskrivning av det mesta av lagstiftningen inom miljöområdet. Boken är lättläst, innehållsrik och informativ. Särskilt välgörande är att författaren faktiskt vågar att peka på de problem som finns med lagstiftningen och dess tillämpning. Den kan varmt rekommenderas till den som vill ha en orientering om lagstiftningen på miljöområdet. Det behändiga formatet om 120 sidor gör den till ett måste för varje miljöintresserad.

Lars Ericsson

Csaba Varga
THE PLACE OF LAW IN
LUKÁCS' WORLD
CONCEPT

Pp 192

Budapest: Akadémiai Kiadó
1985

De som är intresserade av internationell rättssociologi bör kanske besöka Ungern. I detta öststatsland tycks det förekomma en relativt omfattande teoribildning om "rättens samhällleliga funktioner". Det är en tradition som sträcker sig från Horváth och Szabo till de i vår tid verksamma Kulesár, Peschka, Sajó och Varga. Det kan påpekas att traditionens inspirationskälla framför allt är Ehrlich och i senare tid Lukács. Vad som kännetecknar en del av teoribildningen och vad som kan få betydelse för det rättssociologiska ämnet, är att teorin väcker intressanta frågeställningar rörande rät-
tens "eget liv".

I vårt land är det Csaba Varga som är mest bekant. Han är internationellt känd och en flitigt författande rättssociologisk teoretiker. *Tidskrift för Rättssociologi* har publicerat två artiklar skrivna av Varga. Artiklamas titlar säger en del om hans intresseområden: "From Legal Custom to Legal Folkways" (nr 1, 1985) och "Macrosociological Theories of Law" (nr 3-4, 1986). Inom parentes kan det även påpekas att Varga för några år sedan var på besök vid Rättssociologiska och Sociologiska institutionerna i Lund. Han höll ett antal föreläsningar; bl a om Lukács' ontologi. De som bevis-
tade dessa föreläsningar är förmodligen eniga om att Varga besitter en oerhört gedigen kunskap om Lukács' verk.